

στὶς μέρες μας, μὲ τὶς δινησυχίες τοῦ παρόντος. Κι' εἶναι σήμερα τὸ περιοδικὸ τὸ μοναδικό, στὸ χῶρο τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν. "Ενας φορέας μὲ τὴ σφραγίδα ἀνθρώπων ποὺ τοὺς διακρίνει μιὰ συνέπεια πνευματική. Μιὰ ἀπόδειξη πώς ή δηλη δὲν ἐσκότωσε τὸ πνεῦμα στὸν τόπο μας.

Πιὸ πέρα, εἶναι οἱ ἀνθρωποι, ποὺ καλλιεργοῦν τὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες. Ἀμετακίνητοι, κι' ἀδάκρυτοι, μέσα στὸ χῶρο τους. Χαμένοι στὴν ζούγκλα. Πάντα μὲ τὴν πυξίδα στὰ χέρια.

Ἐν' ὅλη αὐτὰ ἡ περιφέρεια τοῦ κύκλου. Εἶναι ἡ ἐπιφάνεια τῆς ζωῆς τοῦ πνεύματος. Εἶναι πιὸ βαθιὰ τὸ θέμα τῆς οὐσίας. "Υπάρχει μιὰ διαπτώση σκληρή. Κι' ἔρχεται τὸ ἐρώτημα μόνο του: "Εχει κίνηση πνευματική καὶ καλλιτεχνική; Η Πάτρα; Ποιός ἀπ' αὐτοὺς ποὺ τὴν κατοικοῦν θὰ θελήσει νὰ δώσει ἀπάντηση;

"Εχουν ὀλλάξει ριζικά οἱ δροὶ τῆς ζωῆς. Κι' εἶναι οἱ ἐπιπτώσεις ἀκαθόριστες. Δέν μποροῦν εὔκολα οἱ ἐπαρχίες,, νᾶχουν ζωὴ πνευματικὴ αὐτόνομη. Εἶναι καταδικασμένες, νὰ «ὑποστούν» τὸν ὄνδροκέφαλο τὸν πρωτεύουσας. Εἶναι η «μοίρα» ή βασανισμένη τῆς ἐπαρχίας. Εἶναι η «Λερναία» Υδρανή ή καθημερινή. Δέν ἔρχεται ἐδῶ ὁ λόγος γιὰ τοὺς τρόπους ἔκφρασης. "Αλλο θέμα αὐτό. "Ολα εἶναι ύποκείμενα στὴ φύση, καὶ τὴν ἀλλαγὴ. Δὲ μένει τίποτα στὴ θέση του. Μονάχα τὸ κλασικὸ μένει στὴ θέση του. Αὐτὸ ποὺ ξεπέρασε τὸ φράγμα τοῦ χωροχρόνου. "Εμειναν στὶς ἐπαρχίες, ὅσοι δέν μπόρεσαν, ή δὲ θέλησαν, νὰ φύγουν. Εἶναι οἱ λόγοι τους πο κιλόμορφοι. Εἶναι οἱ ἐλάχιστοι, δοσοὶ ἔμειναν. Καὶ κάνουν ἀγώνα σκληρό, γιὰ ἐπιβίωση πνευματική. Μέσα στὸ χάος. Μοιάζουν κάπως, μὲ τὶς διμάδες τῶν πολεμιστῶν. Ποὺ ἔχουν ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὸν ὅγκο τοῦ στρατεύματος. Κινδυνεύουν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴν ἡ ἀφανιστοῦν. Βρίσκονται στὴν ἀπόγνωση. Κι' ἔτσι κάνουν κινήσεις σπασμωδικές. Δέν νιώθουν ἀνεισταί οἱ ἀνθρωποι τῆς ἐπαρχίας, μέσα στοὺς χώρους τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τέχνης. "Έχουν τὸ αἰσθημα τῆς ἀνασφάλειας. Κατὰ τὰ ἄλλα; "Έκφράζεται ή ζωὴ σπως πάντα, δινόποτα. Προδιήλωτοι κοινωνική, συναλλαγή, γνωριμίες, δεξιώσεις, τοάγια κλπ.

Θὰ φέρει κάποιος τὸ διντίλογο: Γιντὶ σήκωσε κεφάλι ή θεσσαλονίκη; "Ετσι, δημιούργησε ζωὴ πνευματικὴ αὐτόνομη. Γνωστὸ εἶναι πώς ὑπάρχουν κι' ἄλλες πόλεις σὲ κλιμακές διάφορες. Μποροῦσε κι' ἐδῶ νὰ είχε γίνει κάτι. Μὰ δέν έγινε. Τι μπορεῖ νὰ γίνει;

Νὰ θρεοῦν πρόσωπα μὲ συνέπεια πνευματικὴ καὶ κύρος. Νὰ μπορέσουν νὰ συγκεντρώσουν τὶς δυνάμεις τὶς ὑπάρχουσες. Στὰ Γράμματα. Στὶς Ἐπιστημές. Στὶς Τέχνες. Νὰ δημιουργηθῇ ἔτσι μιὰ "Εταιρεία Γραμμάτων — Ἐπιστημῶν — Τεχνῶν", μὲ τμήματα καὶ διμάδες. Νὰ περιληφθοῦν στοὺς κόλπους της, δῆλοι οἱ καλοπροσάρτετοι καὶ μὲ συνέπεια. Αὐτό ποὺ ἔχουν κάτι νὰ ποῦν, καὶ νὰ προσφέρουν στὸν τόπο αὐτό. Τότε θάρθουν μόνα τους δῆλα τὰ

ἄλλα. Χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ καταλάβει. Χωρὶς κόπους καὶ θυσίες: Περιοδικά, ἐπετηρίδες, ἐκδόσεις διάφορες. "Εκθέσεις. "Ορχήστρες συμφωνικές, μικρές, μεγάλες, θέατρο, φεστιβάλ κλπ. Θάρθει διαπονισμός τῶν ἐνεργειῶν, αὐτόματα. Καὶ τότε, θ' ἀνοιχτεῖ δρόμος γιὰ δῆλα τὰ σημεῖα. "Η Ἐταιρεία θὰ εἶναι διάφορος κάθε ώραίου καὶ ύψηλος..

ΤΙΜΟΣ ΣΤΡΟΥΘΙΑΣ

Μὲ διάση τὶς πιὸ πάνω γνώμες καὶ ἀντιλήψεις ἐκλεκτῶν φίλων καὶ σῆσες σὲ προπγούμενα τεύχη τῆς «Υδρίας» καταχωρήθηκαν, μπορεῖ κανεὶς νὰ πει, ὅτι τὸ περιοδικὸ δὲν φείδεται κανεὶς στοιχείου, ὃστε ἐλεύθερα διαπερνατικός μας χῶρος νὰ διερευνηθεῖ κατὰ τὸ εἶναι του καὶ μετὰ τὴν διερεύνηση, μήπως καὶ πάσι πιὸ πέρα νὰ δρεῖ τὸ δικούς του δρόμους.

Πέρ' ἀπ' αὐτὸ δῆμας κοὶ πέρ' ἀπ' τὸ γεγονός ὅτι η «Υδρία» προσχωρεῖ σ' σῆσες διαπτώσεις — πιὸ πάνω — γίνονται γιὰ τὰ ἀπελπιστικὰ τίποτα αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ μας χώρου, θὰ πρέπει νὰ δοθεῖ μιὰ ἀπάντηση στὰ σημεῖα ἔκεινα τῶν γνωμῶν ή ἀντιλήψεων ποὺ ἀφοροῦν ἀμεσα τὴν «Υδρία».

"Εξ ἀρχῆς θὰ είπωθει, ὅτι τὸ περιοδικὸ δηρισε τοὺς κυρίους στόχους του μὲ τὶς σελίδες τῶν πρώτων τευχῶν του, χωρὶς ν' ἀποκλείσει καὶ κανένα ἄλλο στόχο πνευματικῆς ζωῆς. "Η πληρότητά του δῆμας πρέπει ν' ἀξιολογηθεῖ στὸ πεδίο τῶν κυρίων στόχων του. Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ η «Υδρία» ἔχει νὰ παρατηρεῖση, ὅτι ὅποιος ἀπὸ τὸν πάρα πάνω ἀγαπητοὺς συντρόφους της, ἀναφέρεται στὶς σελίδες της, ἀναφέρεται μὲ κάποιες γενικότητες. Λόγου χάρη, γνῶμες καὶ ύποδείξεις δὲν στάθηκαν καθέλου στὰ σῆσα ἔγραφε τὸ περιοδικό γιὰ τὴν γλώσσα, σημαῖα, ὅποιος αὐτὸ πρέπει νὰ νοηθεῖ σὰν κτήμα καὶ βίωμα τῶν 'Ελλήνων μέσ' ἀπ' τὰ ξωτανά κείμενα· ή στὰ σῆσα εἴπε μὲ τὶς μελέτες, ποιίησης πάλι μέσ' ἀπ' τὰ κείμενα ή καὶ γιὰ τὶς «μνήμες» ποὺ περίλασθε στὶς σελίδες του μὲ αὐτούσια κείμενα πεζούν νεεσλληνικού λόγου· ἀκέμα σύτε σημειώθηκαν οἱ σελίδες ποὺ κάλυψαν cι θητέψαντες στὸ περιοδικό "Άρης Δρουκόπουλος καὶ 'Αντωνής Σακελλαρίου μὲ τὰ ἔξαρτετα πεζά τους, ποὺ μποροῦν νὰ διεκδικήσουν τὴν αἰγλή τοῦ ἀρτιστού δοκίμου.

"Ετσι τοιποτὸν ἀπειμένει στὴν «Υδρία» ή ἀναμενὴ γιὰ μιὰ ἀνταπόκριση ποὺ θὰ ύλοποιηθεῖ σὲ ύποδείξεις στηριγμένες σὲ σωστὴ — ὅχι τυφλὴ — καὶ ἀμέριστη ἀγάπη.

"Αλλὰ ή ἀγαθὴ μας κρίση δὲν μπορεῖ νὰ σωπάσει καὶ μπρὸς στὸ γεγονός ὅτι κανεὶς δὲν είδε ὅτι η «Υδρία» ἀφήκε ἐλεύθερο τὸν χῶρο της καὶ γιὰ όποιουσδήποτε ἄλλους στόχους πνευματικῆς ζωῆς, σὰν καὶ αὐτούς ποὺ σημειώνει στὸ γράμμα του ὁ Σ. Κολαΐτης. 'Αλλὰ δυστυχῶς δὲν δοθηκε στὸ περιοδικό — μέ-

χρι τώρα — όποιοιδήποτε κείμενο συγκροτημένους και διλοκληρωμένου λόγου ούσίας και ύφους, είτε στὸ Θέατρο είτε στὸ Δοκίμιο ἐλεύθερου στοχασμοῦ είτε στὰ πεδία τῆς ἔρευνας, στὴν ἱστορία και στὶς συναφεῖς γνώσεις και στὰ προβλήματα τοῦ κόσμου, γενικά, κείμενο τέτοιο ποὺ νὰ μὴ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἀρνηθεῖ. Γιατὶ ὑπάρχει ἀφθονία διαθέσεων γιὰ κοινότυπα, γιὰ φελλίσματα, στερημένα πνοῆς, ὑποπνέοντα τῆς ἐπαρχίας, φαντασίωσης, γιὰ

ἐμπειρικὰ και ἐγκεφαλικὰ κατασκευάσματα, ἀδάστιμα, ἄσχετα, μελοδραματικά, φεγγαριάτικα, κραυγαλέα ὅποιασδήποτε ἀμφίβολης ἀξίας στράτευσης, ξεπερασμένα, και μὲ μιὰ κουθέντα, γιὰ κουτσοπράματα.

‘Αλλὰ τοῦτο τὸ περιοδικὸ γεννήθηκε γιὰ τὸ ἄξιο τοῦ λόγου και τῆς τέχνης και τῆς σκέψης τοῦ ἀνθρώπου. Κι αὐτὸ τὸ ἄξιο δηλώσουμε, ὅτι τὸ περιμένουμε, καινούργιο ἀπὸ δῶ.

Α. Φ. ΠΑΣΧΑΛΑΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

★ ‘Απὸ καιρὸ χρωστάω νὰ γράψω δυὸ λόγια στὴν ΤΔΡΙΑ γιὰ μερικὰ βιβλία ποὺ είχαν τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ στείλουν οἱ συγγραφεῖς τους, πιὸ πολὺ γιὰ νὰ σημειωθεῖ ἡ παρουσία τους και ἀπὸ δῶ.

★ ‘Τπενθιμέζω πάντως πῶς κριτικὸς τῆς ΤΔΡΙΑ Σ είναι δὲ ‘Αντρέας Μπελεζίνης.

★ Σπουδαῖα θεωρῶ τὸ «‘Ημερολόγιο» (1971), συλλογὴ ποιημάτων και τὸ «‘Ἐνα ἔθημο σπίτι» τοῦ Τάσου Κόρφη (ποὺ μένει φρέσκη ἡ παρουσία του στὴν Πάτρα και πολλὰ είχε κάνει μᾶξι μ’ ἄλλους γιὰ νὰ κινήσει ἄδω μιὰ πνευματικὴ κίνηση).

Τὸ «‘Ημερολόγιο» περιέχει ποίηση πραγματικὰ ἀξιόλογη, ποὺ κατατάσσει τὸν ποιητή της σὲ μιὰ πρώτη σειρὰ μελέτης. Ἐπειδὴ ἔγραψα στὸν ίδιο τὴ γνώμη γι’ αὐτὸ τὸ βιβλίο, ἀρκοῦμαι νὰ δώσω τώρα γιὰ τὸν ἀναγνώστη πέντε ποιήματα:

Ο ΤΟΠΟΣ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΟΣ ΣΟΤ

‘Αφήστε με, ὑπάρχει τόση δμορφιὰ ἐδῶ.
‘Η σκλαβωμένη ἄνοιξη στὰ σώματα τῶν κοριτσιών, τὸ ἀρδόνι
ἡ μέθη τοῦ μεσαύγουστου, τὰ χείλη ποὺ διφοῦν,
ἐσύ, γυναίκα τοῦ ἄλλοτε ποὺ ὑπάρχεις,
ποὺ είσαι δική μου, κάτι
ἀπ’ τὸ ψωμὶ ποὺ μ’ ἔθρεψε, ἀπ’ τὸ νερὸ και
τὸν ἀγέρα.

ΤΑ ΡΗΓΜΑΤΑ

Είναι κάτι ωγήματα σὲ γκρεμισμένα κάστρα η
σὲ σπασμένες ληρύθους
ποὺ ἔρχεται δὲ χρόνος και τὰ φουντώνει μὲ
δροσερή, πυκνὴ χλόη
κι δὲ πονοῦσε ποὺν γιννιὸν ἥρεμει. Οἱ νύχτες
μαξένουν τὶς παγίδες τους. Τὰ κύματα
σκάβουν σπλήνες βαθείες, φιλόξενες
γιὰ τὰ κουφάρια τῶν χαμένων θαλασσινῶν.

ΜΤΚΟΝΟ Σ

Οἱ πέτρινες βεφάντες τῶν ἑξοχικῶν σπιτιῶν,
τὰ χέρια τῶν παιδιῶν στὰ σήμαντα τοῦ ἐ-
σπερινοῦ,
ἡ ἄνοιξη, μιὰ πυρκαγιὰ τριαντάφυλλα, τὸ ἄ-
μαξι
σταματημένο στὴ γωνιὰ τῆς μνήμης.
Στάθηκαν και μὲ κοίταξαν γεμάτα φῶς.

ΔΙΕΞΟΔΟ Σ

Κοιλάδες γόνιμες, κατάφυτες, σκέλη γυναικας, διευκόλυναν τοὺς χειμάρρους.

ΒΟΤΤΗΧΤΗ Σ

‘Ομορφο κοριμί, ἔτοιμο νὰ πηδήξεις στὸ νερό,
ἔτοιμο νὰ βιάσεις τὴν ἀκινησία τοῦ νεροῦ, νὰ
εἰσχωρήσεις
σ’ ἀνέγγιχτα βάθη, νὰ στροβιλίσεις τὴν ἥρμεία,
γιὰ ἔνα κοράλι, γιὰ ἔνα σφουγγάρι,
γιὰ ἔνα ὄνειρο,
ὡς πότε θὰ ὄχεσαι, λάμψη φωτιᾶς, στὴ μοναξιὰ μου
και θὰ μὲ στέλνεις στοὺς δρόμους και στὶς
ταβέρνες τῆς ξενιτεῖας
ἀναζητώντας μιὰ βούλιαγμένη ἐκκλησιά μὲ δα-
κρυσμένες παναγίες
και μὲ γλυκόλατες καμπάνες, ἀναζητώντας τὴν
πρωτόγνωρη ἀφή,
τὴ καμένη μου ἀγνότητα;

(‘Ἄς προσέξουμε, γιὰ παραδειγμα, τὸ ρυθμὸ και τὴ μουσικὴ τοῦ τελευταίου ποιήματος — ἀλλὰ και τὸ «‘Ἄναξητώντας», τύπο γλώσσας ὃχι ἐλληνικὸ ποὺ τόσο ἐπίμονα μπάνει στὴν ποιητική μας γλώσσα ἀπ’ τὰ ἀγγλικά, μὲ ἥχηρὸ παράδειγμα τὸ Σεφέρη).

★ Τὸ «‘Ἐνα ἔθημο σπίτι», μὲ τρία διηγήματα «‘Ἐνα ἔθημο σπίτι, Ἐκείνος ὁ ἔνος, Τὸ ταξίδι», είναι βιβλίο ἐπίσης ἀξιόλογο, στὸ δόποιο διαγραφέας κυνηγάει μεγάλους στόχους. Ή δοιμῇ ὄμως ἀμποδίζει τὴν καθαρότητα και κάποτε ἡ φράση πέρτει.

‘Αλλὰ σίγουρα δὲ Τάσος Κόρφης είναι ἔνας σημαντικός λογιτέχνης.

★ ‘Ο Λάμπτης Λούκος είναι γνωστὸς στὴν Πάτρα ἀπὸ πολλὰ χρόνια και μὲ τὰ βιβλία του και μὲ τὴ διαρκὴ του παρουσία στὸν γνωρήσιο Τύπο. Τώρα ἔξεδωκε μιὰ διάλεξή του γιὰ τὸν Στέλιο Σπεράντζα, ὃπου παρουσιάζει τὸν ποιητὴ μ’ ενστοχο τρόπο, ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ τὸν ξήσουμε. Δὲ θὰ λέγαμε ὄμως πῶς ὑπάρχουν ἀξιώσεις κριτικῆς ἡ τοποθέτησης.

Πιὸ πόθενατο είναι τὸ βιβλίο τοῦ Λάμπτη Λούκου «‘Ο καταξιωτὴς Ἀλβέρτος Σβάτοσερ». ‘Εδῶ διαγραφέας μὲ τὴ μορφὴ τοῦ μεγάλου ἀνθρωπιστῆ βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκ-